

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มเครือข่าย
การจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง

The Study of Opportunity Expansion School’s Children Counseling in the
8th of Schools Network (Silasalak) under Ranong Primary Educational
Service Area Office

พีระพงศ์ สุขชี¹, รศ.ดร.สจีวรรณ ทรรพวุฒ²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

sajeewan.da@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาระนอง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติงานตามแนวทางที่
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกัน
และแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน เก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2559
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการ
ทดสอบสมมติฐาน คือ การทดสอบที่ t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย พบว่า

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มเครือข่ายการจัดการ
การศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง โดยภาพรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม
และรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

Abstract

The purposes of this research were to study and compare children counseling’s operation of the opportunity expansion school in the 8th of schools network (Silasalak) under Ranong Primary Educational service area office categorized by schools’ size and focusing on processing proposed by the Office of the Basic Education Commission which consisted of five aspects; acquaintance student personally, screening, promoting and developing, preservation and solving problem and transferring. The sample were 80 school administrators and teachers data were collected in academic year of 2015. The instrument used was five levels rating scale of questionnaire. The data were analyzed by frequency, percentage mean, standard deviation. T-test score with 0.5 significantly was used to test research hypothesis

The results presented that

1. The operation of children counseling of the opportunity expansion school in the 8th of schools network (Silasalak) under Ranong Primary Educational service area office of all aspects and in each aspects were shown in very good level.
2. The comparison of school administrators and teachers’ opinion to the operation of children counseling of the opportunity expansion school in the 8th of schools network (Silasalak) under Ranong Primary Educational service area office of all aspects and in each aspects were not different

Keywords: Children counseling operation

บทนำ

การพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น ซึ่งในการดำเนินงานจะเน้นการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว ซึ่งการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาการเรียน เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันภัยที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนมีมากมาย เช่น ภัยจากสิ่งเสพติด การถูกลวนลามทางเพศ การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา การหนีเรียน การถูกมอมเมาจากสื่อลามกอนาจาร โดยเฉพาะภัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3ที่กำลังเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ถูกชักจูงได้ง่ายในทุกด้าน ทั้งความประพฤติ ความคิด การเรียนรู้และวัฒนธรรม จะมีการฝ่าฝืนระเบียบวินัยของโรงเรียน เทียวเตรยามวิกาล มั่วสุมและเสพสารเสพติด ซึ่งเป็นภัยที่เกิดปัญหาที่ต้องรับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ในขณะที่มีหน้าที่ในการสร้างพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของประเทศชาตินั้น คือ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

โรงเรียนจะต้องไม่เป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดการสร้างพฤติกรรมที่เป็นปัญหา แต่ถ้าพิจารณาให้ดีอาจจะพบได้ว่า เด็กที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาปัจจุบันนี้ อาจเป็นผลมาจากสภาพในโรงเรียนนั่นเอง เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนค่อนข้างที่จะให้สิ่งที่ไม่พึงพอใจแก่เด็กตลอดเวลา อย่างเช่น การที่ครูใช้การลงโทษเมื่อเด็กไม่ทำตามที่ครูต้องการ แข่งขันในเรื่องของวิชาการ การดูค่า การพูดจาถากถาง การหัวเราะเยาะหรือการดูถูก เป็นต้น จากสภาพเช่นนี้จึงทำให้เด็กทุกคนเรียนรู้ที่จะหนีออกจากสภาพที่ไม่พึงพอใจเหล่านี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 11) ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบมีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนรวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยดำเนินการตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูเป็นบุคลากรหลัก ในการปฏิบัติงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อ

การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ยังประสบปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนยังมีการดำเนินงานในด้านการส่งต่ออย่างไม่จริงจัง จึงทำให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่ประสบความสำเร็จ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

จากที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง เพื่อจะได้ทราบสภาพการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา รวมประชากรจำนวนทั้งสิ้น 100 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรต้น คือ ขนาดของโรงเรียน จำแนกได้ดังนี้ ขนาดกลางและขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ใน 5 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) ด้านคัดกรองนักเรียน (3) ด้านส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (4) ด้านป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ (5) ด้านส่งต่อนักเรียน

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2559 – เดือนกุมภาพันธ์ 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 100 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และครู จำนวน 94 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 80 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครู จำนวน 75 คน มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้น มีทั้งหมด 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ตามแนวทางการดำเนินงาน 5 ด้าน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 80 คน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t- test Independent)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	การดำเนินงาน (N=80)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.16	.567	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.03	.452	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.06	.439	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.03	.448	มาก
5. ด้านการส่งต่อ	3.76	.451	มาก
ภาพรวม	4.01	.371	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .371) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .567) รองลงมา ด้านการส่งเสริมและ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

พัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .439) และด้านการคัดกรองนักเรียนกับด้านการป้องกันและแก้ไข
 ปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .452) ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .448) ส่วนลำดับสุดท้ายเป็น
 ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = .451)

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่ม
 เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดดังตาราง 2 – 3

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
 โรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการ	ขนาดกลาง (n=27)			ขนาดใหญ่ (n=53)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.12	.508	มาก	4.18	.598	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.08	.453	มาก	4.01	.452	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.04	.419	มาก	4.07	.453	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.07	.404	มาก	4.01	.472	มาก
5. ด้านการส่งต่อ	3.81	.415	มาก	3.73	.470	มาก
ภาพรวม	4.02	.354	มาก	4.00	.382	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานระบบ
 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D=.345) เมื่อ
 พิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D=.508)
 รองลงมา ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D=.453) และด้านการป้องกันและ
 แก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D=.404) ตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้ายเป็นด้านการส่งต่อ
 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .415)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
 นักเรียนในโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D=.382) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า
 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D=.598) รองลงมา ด้านการส่งเสริม
 และพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D=.453) และด้านการคัดกรองนักเรียนกับด้านการ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ป้องกันและแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D=.452) ($\bar{X} = 4.01$, S.D=.472) ตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้ายเป็นด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = .470)

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการ	ขนาดกลาง (n=27)			ขนาดใหญ่ (n=53)			t	sig
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.12	.508	มาก	4.18	.598	มาก	-.472	.639
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.08	.453	มาก	4.01	.452	มาก	.712	.479
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.04	.419	มาก	4.07	.453	มาก	-.278	.782
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.07	.404	มาก	4.01	.472	มาก	.549	.584
5. ด้านการส่งต่อ	3.81	.415	มาก	3.73	.470	มาก	.696	.489
ภาพรวม	4.02	.354	มาก	4.00	.382	มาก	.264	.792

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง มีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 8 (ศิลาสลัก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนายอุทัย วงศ์จันทร์ (2551) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 - 3 ในอำเภอฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามลำดับ

นอกจากนี้แล้วอาจเป็นเพราะการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังนั้น มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติการเชิงรุกในการป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล และเป็นเจตนารมณ์อันแท้จริงของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์สมบูรณ์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด มีหน้าที่ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ครู - อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกำหนดเป็นมาตรการในการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ก : 1)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาทุกแห่งถือเป็นภารกิจที่สำคัญจะต้องดำเนินการให้บรรลุผลตามนโยบายในการส่งเสริม พัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้เป็นไปตามพัฒนาการความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนที่หวังจะให้สถานศึกษาเป็นแหล่งให้ความรู้และอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้พัฒนาและเติบโตอย่างมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้กับสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดมาตรการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเน้นกิจกรรมการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหา และการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้เด็กนักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ให้มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ต่างก็รับนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำมาสู่การปฏิบัติในลักษณะเดียวกันและต้องดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด มีการดำเนินการในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ (2552) ที่ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า (1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรกพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมาได้แก่การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อนักเรียน (2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพต่างกัน มีการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (3) ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการศึกษาเด็กเป็นรายกรณี (Case Study) ทุกครั้งที่นักเรียนมีปัญหา เพื่อให้หา แนวทางแก้ไข และเพื่อให้นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ
2. โรงเรียนควรมีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน
3. โรงเรียนควรตรวจสอบความสนใจของนักเรียนและจัดตั้งกลุ่มตามความสนใจของนักเรียน เพื่อ จัดกิจกรรมส่งเสริมได้อย่างเหมาะสม
4. โรงเรียนควรการจัดครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะเพื่อการช่วยเหลือดูแล นักเรียนที่มีปัญหา และส่งเสริมนักเรียนกลุ่มพิเศษ
5. โรงเรียนควรมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหายุ่งยากซับซ้อนและต้องหาความช่วยเหลือเฉพาะทางให้ ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลอื่นๆ ที่มีต่อผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพด้าน ต่างๆของนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____. กรมสุขภาพจิต. (2546 ก). คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____. กรมสุขภาพจิต. (2547 ก). คู่มือการสร้างเครือข่ายการดูแลนักเรียน สำหรับบุคลากรสถานศึกษาและบุคลากรสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). คู่มือวิทยากรเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ, 2542.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. (2543). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2559).คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงฯ, 2542.
- อุทัย วงศ์จันทร์. (2551).สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 - 3 ในอำเภอฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. การศึกษาอิสระ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุภาพ อัยยะ. (2552).สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. ปริญญาคุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุเทพ พรหมรักษา. (2552).สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล ในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9.ปริญญาคุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์. (2552).สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- นายกาตาพี สามะเต๊ะ. (2556). การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา. ปริญญาคุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษา อิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.